

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

ÅRSPLAN RINGSHAUG BARNEHAGE

2022-2026

Forord

Årsplan for de kommunale barnehagene i Tønsberg bygger på FN`s Barnekonvensjon, «Lov om barnehager» og «Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver».

Videre bygger årsplanen på Tjenestestrategier for oppvekst og læring samt virksomhetsplanen for de kommunale barnehagene.

Virksomhetsplanen gir følgende føringer:

- Alle barnehager skal ha kjennskap til barnekonvensjonen om barns rettigheter
- Alle barnehagene har satsninger som fremmer inkluderende felleskap hvor alle er med i et bredt mangfold
- Barnehagene skal jobbe langsiktig og systematisk over flere år
- De skal videreutvikle en kultur for erfaringsdeling og kompetansedeling
- Barnehagene skal utvikle grunnkompetansen for å ivareta alle barn i barnehagen

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet, og skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser.

De kommunale barnehagene i Tønsberg har en årsplan som er fireårig og følger kommuneplanens handlingsdel. Årsplanen gjelder for kalenderåret. Den revideres årlig og fastsettes i Samarbeidsutvalget.

Barnehagene skal i tillegg utarbeide planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Felles rutinebeskrivelser finnes i Kvalitetssystemet og annen aktuell informasjon finnes på Tønsberg kommunes hjemmeside under «Barnehage».

1.Barnehagens visjon- og verdigrunnlag

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

Tønsberg kommune har en felles visjon; «Der barn ler – sammen skaper vi en nytenkende, trygg og bærekraftig kommune». Alt arbeid i Tønsberg kommune skal preges av å skape tillit gjennom å være åpen, oppriktig og profesjonell. Ringshaug barnehage vil bruke den samme visjonen som Tønsberg kommune.

1.1: Visjon; «Der barn ler - Sammen skaper vi en nytenkende, trygg og bærekraftig kommune».

Ved å bruke denne årsplanen som et arbeidsverktøy, vil Tønsberg kommunes visjon være høyst meningsfull for oss i Ringshaug barnehage. Vi vil sammen arbeide for barns beste.

1.2: Verdier;

Verdiordene til Tønsberg kommune er:

Vi skaper **tillit** gjennom å være åpne, oppriktige og profesjonelle.

Åpen

Vi involverer, lytter og kommuniserer godt i prosesser og beslutninger.

Oppriktig

Vi er ærlige, ekte og redelige. Vi skaper gode relasjoner, og er etisk bevisst i vårt arbeid.

Profesjonell

Vi har fokus på faglig kvalitet og nytenkning. Vi viser mot og omsorg i møte med mennesker.

Dette er verdiordene til Tønsberg kommune.

Det er viktig at vi i Ringshaug barnehage fremstår som åpne, oppriktige, profesjonelle og tillitsskapende i det arbeidet vi utfører. Vi skal ha et stort fokus på mandatet til barnehagen med utgangspunkt i det lovverket og de rammene vi har. Hele tiden med et fokus på Barnekonvensjonens artikkel 3 «til barns beste». Gjennom klar og tydelig ledelse, med varme og krav, ønsker vi å fremstå med høy kvalitet i alle ledd i organisasjonen.

1.3: Barnehagens pedagogiske plattform/pedagogiske grunnsyn

Det pedagogiske grunnsynet til Ringshaug barnhage bygger på et helhetlig menneskesyn. Grunnlaget for å leve gode liv legges i barndommen. Det handler om livskvalitet i et her og nå perspektiv, og et fremtidsperspektiv. Barndommen har en

egenverdi, men den gir erfaringer og opplevelser som får en betydning for resten av livet.

Vi i Ringshaug barnehage har som mål å utvikle en barnehage med høy kvalitet. For å lykkes, kreves det en allsidig tilnærming, som faglig engasjement, relasjonskompetanse og kritisk etisk refleksjon. De ansatte skal være aktive og tilstedeværende og gi barna anerkjennelse gjennom aktiv lytting, møte de med forståelse, aksept, toleranse og bekreftelse gjennom utviklingsstøttende kommunikasjon.

I utviklingsstøttende samspill jobbes det med utgangspunkt i syv prinsipper for godt samspill:

1. Ta utgangspunkt i barnets perspektiv og fokus
2. Bekrefte for barnet at du forstår og «er der»
3. Avvente barnets reaksjon
4. Sette ord på det som skal skje
5. Turtaking – passe på at alle kommer til orde
6. Bekrefte anerkjennende og lede kommunikasjonen
7. Være tydelig på start og slutt i samspillssekvensen

Barna skal ha innflytelse på eget liv og skal møtes som subjekter med rettigheter, og med rett til å uttrykke tanker og følelser. Vi ser etter barnets gode intensjoner og gir støtte, veiledning og handlingsalternativer når det trengs. Barns rett til å medvirke krever at de ansatte er observante og lydhøre for barnas uttrykk og invitasjoner.

1.4: Barnehagens satsningsområde/prosjekt

Psykisk helsefremmende barnehager

De ansattes kompetanse fremheves som den viktigste enkeltfaktor for kvalitet i barnehager. I Ringshaug barnehage har vi ansatte som systematisk får kompetanseheving. Gjennom dette arbeidet prøver vi å forstå barnas perspektiv,

hvordan barn opplever sin situasjon, deres følelsesuttrykk og hvordan de bringer bud til oss - hva er det barna prøver å fortelle oss? Vi er opptatt av at den kompetansen skal komme «fra hode til hånd». Opplevelsen av å bli forstått hjelper barnet til å forstå seg selv og sine egne følelser. Det er den ansattes ansvar å skape gode relasjoner til barna. De ansatte må bruke sin tilstedeværelse gjennom å være rolig, sensitiv og ha evne til å mentalisere (jfr STYD kommunikasjon). Dette er elementer som gir barnet en utviklingsstøttende kommunikasjon.

Vi har i flere år arbeidet systematisk med kompetanseheving og utviklingsarbeid for de ansatte i samarbeid med Ilebrekke, Tolvsrød og Fyllpå barnehage. Dette faglige samarbeidet startet i 2018, i regi av STYD kommunikasjon, der vi var pilotbarnehage for deres forskningsprosjekt om å skape psykiskhelsefremmende barnehager. Målet er å stadig videreutvikle oss i retning av dette målet. I alle våre planer for utvikling og kompetansehevingstiltak, vil psykisk helsefremmende barnehager være i fokus.

Utviklingsarbeid er en kontinuerlig prosess og vi er underveis, øver, evaluerer, endrer og videreutvikler. Dette er gjennomgående i arbeidet vårt og gir retning for det faglige innhold på møtearenaene våre.

De syv psykiske helserettigheter er synlige i arbeidet vårt:

1. Identitet og selvrespekt: følelse av å være noe, noe verdt
2. Mening i livet: følelse av å være del av noe større enn en selv, at det er noen som trenger en
3. Mestring: følelse av at man duger til noe
4. Tilhørighet: følelse av å høre til noen, høre hjemme et sted
5. Trygghet: kunne føle, tenke og utfolde seg uten å være redd
6. Deltakelse: følelse av at det spiller noen rolle hva man gjør eller ikke gjør
7. Fellesskap: noen å dele tanker og følelser med, noen som kjenner en, bryr seg om en, vil passe på en når det trengs.

Kilde: Arne Holthe, psykolog og professor i helsepsykologi

Lekemiljø og prosjektarbeid er viktige elementer for å skape psykiske helsefremmende barnehager. Dette er områder vi vil prioritere i 2022. Les mer under punktet 2.2:Lek.

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

2. Barnehagens formål og innhold

2.1: Omsorg

«Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring». Jfr rammeplanen 2017

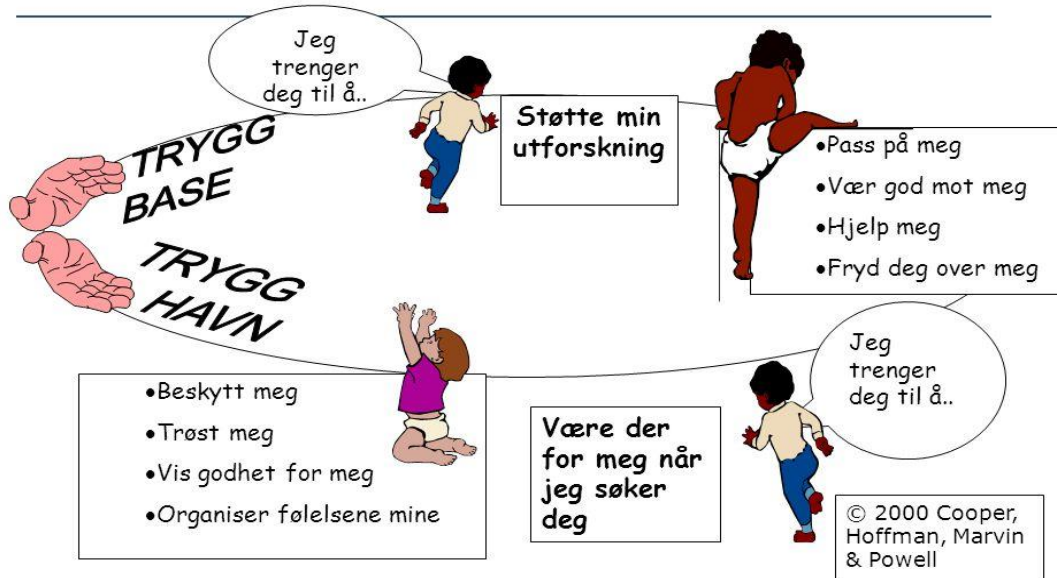
Vi benytter trygghetssirkelen som en modell for hvordan vi jobber for å skape trygghet for barn.

Modellen bruker vi også for å bevisstgjøre foreldre om hvor viktig det er å støtte barnet i sin utforskning, samtidig som de skal være den trygge voksne som er der for å trøste og beskytte barnet. Det har resultert i at vi har innført en mer individuell tilpasset tilvenningsperiode når barn begynner i barnehagen.

Trygghetssirkelen

Fokus på barnets behov

Omsorg er et stort etisk ansvar for personalet. De må møte barn på en omsorgsfull måte som gir barn både trivsel og utvikling. Det er de ansatte som har ansvaret for relasjonen og som må justere seg til barnet. De må bruke tid for å bli kjent med det enkelte barns individuelle behov.

Omsorg skaper tilhørighet og alle trenger å kjenne tilknytning til andre mennesker og å være i en anerkjennende relasjon. Det er derfor viktig at vi legger til rette for at det oppstår gode omsorgsfulle relasjoner mellom barn, som gjør at de ikke bare er mottakere av omsorg, men at de også kan være aktive omsorgsgivere overfor hverandre.

Gjennom vårt kompetanse-hevingsprosjekt gir vi de ansatte muligheten til å arbeide med å utvikle egen praksis, væremåte, holdninger og verdier. Dette gjøres gjennom felles faglig opplæring, refleksjoner, bruk av praksisfortellinger og en god tilbakemeldingskultur.

2.2: Lek

Barnekonvensjonen artikkel 31 fremhever barns rett til lek.

«Når barn får sette i gang , styre og strukturere leken sin selv, styrker det barns psykiske helse fordi:

- Lek skaper trivsel, fryd, entusiasme, spenning, nysgjerrighet og utfordring.
- Lek reduserer stress.
- Lek styrker stressresponssystemet.
- Lek styrker tilhørighet, samhold, fellesskap og relasjoner.
- Lek utvikler hjernen.
- Lek ivaretar medvirkning, meningsskaping og autonomi.»

(Barn er budbringere, s.275)

Leken er en viktig del av barns liv og væren. Kunnskaper om lek, lekekompetanser og selv inneha evnen til å være et lekende menneske, vil være avgjørende for å fremme og styrke barns lek.

Barns lek utvikler seg i takt med barnets utvikling. Når barn er i ett- til toårsalderen, er leken og vennskapene som dannes i leken flyktige. Aktivitetene skifter fort og vennskapene er kortvarige og preget av den situasjonen som er akkurat nå. Disse flyktige vennskapene gir barnet mange sosiale muligheter og erfaringer, og er en form for åpne og ikke diskriminerende vennskap. Barna leker gjerne i flokk, hvor gjentakelser og repetisjoner er viktig. De liker å fylle, frakte og tømme materialer. Denne kunnskapen har vi med oss når vi velger lekemiljøer på vegne av barn.

Det er viktig at det er nok materialer til alle, slik at alle har like muligheter til å delta i leken. På den måten kan lekemiljøene være med på å fremme barns rett til lek og bidra til inkluderende miljøer

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

Mot treårsalderen endrer leken og vennskapene karakter. Leken er preget av rollelek og konstruksjonslek. Lekemiljøet trenger da fleksible materialer der ulike rom og konstruksjoner kan skapes. Mengder med lekemateriell er også her sentralt. Vi er opptatt av å skape estetiske og spennende lekemiljøer som inviterer til lek, der barn kan skape selv og skape sammen. Vennsapsrelasjonene blir i denne perioden mer dyadiske (dyade: et fortrolig forhold mellom to) som preges av mer strategiske valg og forhandlinger barna imellom. I denne perioden utvikles mer stabile og dype vennsapsforhold. Denne perioden kan være en sårbar periode. Barnet prøver ut ulike sosiale strategier. Dette kan innebærer at man også kan ekskluderes fra lek og vennsaps, eller bidra til å utestenge andre fra leken. Det er alltid de ansattes ansvar til å ta krenkelser og mobbing på alvor, og gi støtte og veiledning slik at barn opplever tilhørighet og får være en del av leken og fellesskapet. Tønsberg barnehagene har en handlingsplan mot mobbing.

Link til denne: [Handlingsplan mot mobbing.](#)

Forskning viser at barn som mangler lekekompetanse og som har dårlige språk- og kommunikasjonsferdigheter, står i fare for å falle utenfor leken og fellesskapet. Det er derfor avgjørende at barnehagen legger til rette for at alle barn får positive erfaringer og mestringsopplevelser i leken.

Personalet skal være aktivt tilstede både som deltagende i lek og observerende tilstedeværende, til å støtte barn til å bli i værende lek og til å videreutvikle den.

Barnehagens fysiske miljø og prosjektarbeid vil ha som mål å gi fellesopplevelser, inspirasjon, støtte og initiativ til barns lek.

Prosjektarbeid

Hvert år har barnehagen et felles prosjekt. Ved å jobbe prosjektorientert er vi i en kontinuerlig prosess om å være sammen om noe, skape et inkluderende fellesskap der

barna opplever en gruppefølelse på avdelingen og i barnehagen. Felles opplevelser og impulser bidrar til tilhørighet og fellesskap.

I Ringshaug barnehage jobber vi bevisst for at alle barn skal få en opplevelse av sammenheng i barnehagehverdagen, prosjektarbeid og det fysiske rommet.

«Hanson skriver at vi må invitere barna inn i et innhold som treffer og berører både hodet og hjertet slik at vi skaper et attraktivt fellesskap som barna vil velge å tilhøre. Prosjektarbeid som arbeidsform kan skape en arena for barns følelse av mestring og egenverd, og at de er en del av noe større der de spiller en viktig rolle for andre.»
(Barn er budbringere s.324)

2.3: Danning

Barn og ansatte påvirker hverandre gjensidig, men det er den ansatte som må ta ansvar for relasjonen. Det krever bevisste og reflekterte ansatte, som arbeider med selvutvikling og danning. Danning skjer gjennom hele livet, den endres og formes gjennom bla.refleksjon, samspill og dialog.

Danning er en personlig prosess og samtidig en kontinuerlig samspillsprosses mellom mennesker og omgivelsene. I barnehagen er omsorg, lek og læring viktige deler av og en forutsetning for denne prosessen.

Proessen er med på å forme vår identitet og selvforståelse. Dette er en viktig del av å være i et fellesskap og som deltakere i et demokratisk samfunn.

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

2.4: Læring

Å se helhet og sammenheng mellom omsorg, lek, danning og læring er sentralt for arbeidet i barnehagen og er forankret i barnehagens formålsparagraf. I Ringshaug barnehage skal leken bli verdsatt som betydningsfull i seg selv, uten at leken blir forstått som en metode eller et instrument for læring.

Vi har et helhetlig læringssyn der vi vektlegger betydningen av den frie, spontane leken og anerkjenner betydningen av lek for barns læring. Hvordan barnet er i lek i barnehagen har betydning for hvordan barnet er i samspill med andre, og utvikler sosiale ferdigheter, hvordan barnet bruker sitt språk og utvikler språkkompetanse, hvordan barnet er i bevegelse og da sin motoriske utvikling.

Det handler først fremst om å leke og samtidig risikere å lære noe. Barns utvikling av sosial kompetanse, turtaking, empati, samarbeid, ansvarlighet er avgjørende for å inngå i lek og samspill med andre barn. Leken er grunnleggende viktig for barns psykiske helse.

3.0: Medvirkning:

3.1: Barns medvirkning:

I barnekonvensjonen artikkel 12 står det at alle barn har rett til å si sin mening og til å bli hørt i saker som angår dem.

«Barns rett til å bli hørt og tatt på alvor er en av de grunnleggende verdiene i barnekonvensjonen. Innholdet i barnehagen skal derfor gjenspeile barns interesser og ønsker knyttet til egen hverdag. Vi som jobber i barnehagen, er ansvarlig for å sette dette inn i en pedagogisk ramme der leken er det helt sentrale.»

(Barn er budbringere, s.313)

Barns rett til medvirkning skal ha stor betydning for både planleggingen, gjennomføringen og vurderingen av det pedagogiske innholdet i Ringshaug barnehage. Barns ulike invitasjoner og uttrykk kommer tilsyne gjennom kroppspråk, verbalspråk og stemninger. For at barns medvirkning skal bli ivarettatt, krever dette at personalet har kunnskap, er rolig, sensitiv og har evne til å mentalisere.

Dette gjelder i alt fra lek, prosjektarbeid til ellers alt av innhold av barnehagehverdagen. Barns foretrukne aktivitet er lek, derfor er det viktig for oss at vi organiserer dagen slik at vi tilrettelegger for lange perioder med lek og med minst mulig overgang.

3.2: Foreldres medvirkning:

Foreldre/foresatte

God kommunikasjon mellom foreldre/foresatte og ansatte er en forutsetning for barnets psykiske og fysiske helse, trivsel og utvikling.

Derfor er det viktig for oss at vi har en god dialog med foreldre/foresatte der vi er sammen om barns hverdag. I tillegg tilbyr Ringshaug barnehage to samarbeidssamtaler i året, og flere ved behov.

Tema på foreldremøter blir valgt ut fra pedagogiske satsingsområder og/eller i samarbeid med SU/FAU (Foreldrenes arbeidsutvalg). Samarbeidsutvalget (SU) har møter etter behov, minimum to ganger pr år. Hver barnehage har SU og FAU, mens virksomheten har eget SU. Se også mer informasjon om Foreldreutvalget for barnehager (FUB): <http://www.fubhg.no/>

Et godt samarbeid mellom foresatte og barnehagen er en forutsetning for et godt psykososialt miljø. Vi vil jobbe for at det skal være en lav terskel for foreldrene for å ta kontakt med barnehagen når de ønsker det.

4.0: Vurdering

I Ringshaug barnehage vurderer vi systematisk barnehagens pedagogiske arbeid. Barns invitasjoner og uttrykk er viktig for oss i dette arbeidet.

Personalet metakommuniserer og evaluerer sammen i hverdagsøyeblikk og på møter. Det er alltid de ansatte som er ansvarlig for relasjonen og kvaliteten i barnehagen. Vi benytter praksisfortellinger/caser til å reflektere over praksis, med mål om en barnehagepraksis som er psykisk helsefremmende for barn, foreldre og personal. Vi har et tett samarbeid med andre barnehager som vi inviterer til å se og vurdere vår barnehagepraksis.

Vi vurderer regelmessig arbeidet vårt i forhold til årsplan og rammeplan. Dette gjøres på møter og planleggingsdager, gjennom brukerundersøkelser og tilbakemeldinger i foreldresamarbeid.

Samarbeidsutvalget og foreldrerådet er viktige samarbeidspartnere i dette arbeidet. I forbindelse med evaluering av barnehagens innhold, pedagogiske aktiviteter, arrangementer og høytidsmarkeringer bruker vi blant annet avdelingsmøter og pedagogiske ledermøter som en evalueringsarena.

5.0: Overganger

5.1: Hjem – barnehage

<https://www.tonsberg.kommune.no/f/p1/i6cdaab95-46cd-4720-af33-a9e24b3d3cca/veileder-o-s-s-hjem-barnehage.pdf>

Ny i barnehagen

I Ringshaug barnehage tar vi tidlig kontakt med de foreldrene som får tildelt plass for sine barn hos oss. Det blir arrangert et eget foreldremøte der vi presenterer barnehagen og våre satsningsområder. Vi tar utgangspunkt i trygghetssirkelen og presenterer våre rutiner i forhold til tilvenningsprosessen.

Barn og foreldre blir invitert til å komme på besøk før sommerferien slik at tilvenningen kan starte opp så tidlig som mulig. Tilvenningen tilpasses det enkelte barns behov. Det avhenger av barnets alder, behov for trygghet og tid til å utvikle en relasjon til personalet på avdelingen. Foreldre og pedagogisk leder har tidlig en «bli-kjent-samtale» der vi bruker tid til å snakke om barnets, og familiens, historie fra fødsel og fram til i dag. Vi oppfordrer foreldrene til å bruke god tid på tilvenningsperioden.

Det er utarbeidet en egen rutine O-S-S for å skape en god overgang og sammenheng i overgangen til barnehagen. Den legger opp til en foreldreaktiv oppstart der barn og foreldre gis mulighet til å bli kjent allerede fra våren av når barnet får tildelt barnehageplass.

5.2: Barnehage – skole

Overgang og Sammenheng mellom barnehage og skole er beskrevet i en egen rutine utarbeidet i Tønsberg kommune. Den skal sikre at viktig og relevant informasjon om barnet skal overføres fra barnehage til skole i samarbeid med foreldre/foresatte.

Rutinene finnes på Tønsberg kommune hjemmeside: [Rutiner for overgang, samarbeid og sammenheng.\(O-S-S\)](#) Målsettingen er å lage en god overgang fra barnehage til skole.

For barn med spesielle behov så skjer denne informasjonsutvekslingen før jul det året barnet skal begynne på skolen. På dette møtet deltar PPT og eventuelt andre spesialisthelsetjenester på et møte sammen med foreldre og pedagogisk leder og styrer i barnehagen.

Ringshaug barnehage har et tett samarbeid med nær barnehagene og Ringshaug skole i forbindelse med det siste barnehagehalvåret. Vi har ulike møtearenaer der barna treffer andre barn de skal begynne på skole sammen med, samt møter fadderklasser og sett skoleområdet. Målet med disse møtene er å trygge barna til skolestart.

5.3: Interne overganger

Ved bytte av avdeling i egen barnehage så har personalet god dialog og sørger for at pedagogisk leder får nødvendig informasjon om barnet og foreldresamarbeidet. Barnet skal forberedes godt, og være på besøk og delta i enkelte aktiviteter sammen med ny barnegruppe en tid i forveien når det er mulig.

Overganger fra barnehage til barnehage:

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

Dersom barnet bytter barnehage til en annen så anbefaler vi et overføringsmøte i forkant av denne overgangen. Det involverer foreldre, pedagogiske ledere i de to barnehagene og styrer. Der utveksler vi nødvendig informasjon som skal bidra til en sammenheng i oppfølgingen av barnets utvikling.

